

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6657 din 11.11.2022

La nr. 04/1-09/2272 din 31.10.2022

Ministerul Culturii

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.939/2000 cu privire la activitatea editorială (număr unic 701/MC/2022).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8320 din 10.11.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.939/2000 cu privire la activitatea editorială

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Culturii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a autorității publice, cât și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 25 august 2022, fiind stabilit termenul de prezentare a recomandărilor pe marginea proiectului până la 20 septembrie 2022, adică 18 zile lucrătoare, fapt ce corespunde prevederilor art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008.

Apreciind acțiunile autorului privind asigurarea accesului părților interesate, cât și stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor asupra proiectului, se constată că rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008 sunt respectate de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „[...] ajustarea cadrului legal secundar pentru susținerea revistelor culturale, traducerilor literare, precum și asustarea, normelor editoriale în conformitate cu standardele în vigoare de profil [...]”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.939/2000 cu privire la activitatea editorială, fiind promovate noțiuni noi, schimbarea denumirii Camerei Naționale a Cărții în Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, precum și completarea atribuțiilor entității publice. Totodată, în proiect se propune aprobarea de către Guvern a modalității de efectuare a cheltulelilor pentru traducerea și editarea cărții în străinătate.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public, fiind promovate interesele Ministerului Culturii, în speță a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova, prin consolidarea capacităților entității publice și completarea competențelor acesteia cu funcții de înregistrare, prelucrare a producției editoriale a țării, astfel încât bibliografia națională, statistica producției naționale și moștenirea culturală a Moldovei să se adauge moștenirii culturale ale celorlalte țări ale lumii.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă a fost elaborată în corespundere cu art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind stipulate condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi. Prin urmare, se constată că argumentarea invocată de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a proiectului nu presupune alocarea suplimentară a mijloacelor financiare din bugetul de stat, în proiect fiind propuse norme de îmbunătățire a actului normativ.

1.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019 cu privire la metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

Potrivit art. 13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător: „(1) *Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi [...]*”.

Potrivit analizei impactului de reglementare, prin proiect se propune ajustarea cadrului legal existent în contextul schimbărilor care se produc în domeniul editorial la general, ajustarea normelor editoriale în conformitate cu standardele în vigoare de profil, și în special, ajustarea cadrului legal secundar aferent activității editoriale pentru susținerea revistelor culturale și traducerilor literare. Suplimentar, se propune elaborarea și aprobarea modalității de efectuare a cheltuielilor pentru traducerea și editarea cărții în străinătate aprobate de Guvern precum și a condițiilor de finanțare a revistelor culturale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În textul proiectului au fost identificate erori redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere a proiectului și pot provoca confuzii la transpunerea amendamentelor în actul normativ supus modificării. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Camerei Naționale a Cărții, fiind stabilite în redacție nouă funcțiile entității publice, astfel fiind precizate competențe noi ce ar contribui la realizarea eficiență a activității instituției. Suplimentar, prin proiect se stabilește sarcina Guvernului, de a aproba actele necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor proiectului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Obiecție generală	
Obiecții: În conținutul proiectului actului normativ au fost identificate erori de redactare a proiectului, după cum urmează: - la art.I din proiect lipsește pct. 10, și respectiv mențiunea de trimitere la articolul care urmează a fi modificat, fiind specificate decât litere b) și d), care nu corespund art.17 din Legea nr.939/2000 cu privire la activitatea editorială. - la art.I pct.11, în redacția propusă spre adoptare a art.19, între litera g) și h) se identifică un aliniat care nu a fost numerotat și stabilește funcția Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova de realizare a bazelor de date. - la art.I pct. 12, în primă fază se prezintă redacția nouă a art.22 alin.(1), însă la următorul aliniat din pct.12, se stabilește modificarea art.22 alin.(1) prin excluderea cuvintelor „în mod distinct”, deși în redacția propusă în proiect, cuvintele menționate sunt excluse.	
Recomandări: Prin urmare, în vederea înlăturării erorilor redacționale se propun următoarele modificări: - la art.I, după pct.9 al treilea aliniat, de inclus următorul text „pct.10. Articolul 18:”; - la art.I pct.11, se propune numerotarea consecutivă a tuturor funcțiilor stabilite în competența Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova; - la art.I pct.12, la al doilea aliniat se propune substituirea textului „la alineatele (1)” cu cuvintele „la alineatul”.	
Factori de risc: ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Riscuri de corupție: ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat de Ministerul Culturii în scopul modificării Legii nr.939/2000 cu privire la activitatea editorială, având drept obiectiv stabilirea unor noțiuni noi, schimbarea denumirii Camerei Naționale a Cărții, precum și completarea atribuțiilor în vederea consolidării capacităților funcționale ale entității publice.

Rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008 au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, precum și stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor pe marginea proiectului.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Totuși, în conținutul proiectului au fost identificate erori redacționale ce pot afecta gradul de înțelegere a proiectului și pot provoca confuzii la transpunerea amendamentelor în actul normativ supus modificării.

Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului prin prisma propunerilor de modificare enunțate în prezentul raport.

10.11.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector superior

